TACTEG
GWYDDONIAETH

CWESTIYNAU CWIS:
Bioleg - Iechyd: L5-7

Rho ddau hanner y brawddegau isod mewn pâr.
Ysgrifenna'r ateb cywir (A-D) yn y blwch.

A - trwy rannu bob 20 munud.
B - sy'n lladd germau, bydd yn achosi niwed i ni os byddwn yn eu llyncu.
C - tawelyddion, rhithbeiriau neu symbylyddion
CH - yr haenau protein ar ficro-organebau (antigenau).
D - clefyd y galon a rhydwelïau.

1: Gall gwrthgyrff y corff dynol ganfod ...

2: Ysmygu yw prif achos ...

3: Gall bacteria ddyblu mewn nifer ...

4: Yn y corff dynol gall cyffuriau heb fod ar bresgripsiwn weithredu fel ...

5: Mae diheintyddion yn gemegau ...

©BBC

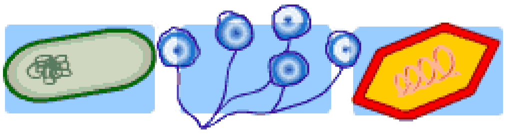

6: Gorffenna'r brawddegau yn y paragraff isod gan ddefnyddio'r geiriau o'r rhestr hon. Ysgrifenna'r gair cywir yn y bwlch.

Atgynhyrchu
Annwyd
Pasteureiddio
Bathogenau
Gwrthfiotigau

Gelwir germau a micro-organebau niweidiol sy'n effeithio ar bobl yn ____________________ . Yr afiechyd heintus a geir amlaf yw'r _________________________ cyffredin sef firws sy'n effeithio ar bibellau'r trwyn. Ychydig iawn o nodweddion pethau byw y mae firysau yn eu dangos heblaw am y gallu i _________________________ eu hunain, gorfodi celloedd heintus i gynhyrchu mwy o firysau ac felly lledaenu'r haint. Cemegau yw _________________________ sy'n cael eu rhoi fel moddion sy'n gweithio yn y gwaed a'r meinweoedd gan ddinistrio bacteria, ond nid ydyn nhw'n effeithio o gwbl ar firysau. Gellir lladd bacteria niweidiol mewn bwyd hylifol megis llaeth trwy broses wresogi gymedrol (63C am 20 munud). _________________________ yw'r enw ar hyn, ar ôl y gwyddonydd a ddaeth o hyd i'r broses.

©BBC

ATEBION CWIS:
Bioleg - Iechyd: L5-7

Rho ddau hanner y brawddegau isod mewn pâr.
Ysgrifenna'r ateb cywir (A-D) yn y blwch.

A - trwy rannu bob 20 munud.
B - sy'n lladd germau, bydd yn achosi niwed i ni os byddwn yn eu llyncu.
C - tawelyddion, rhithbeiriau neu symbylyddion
CH - yr haenau protein ar ficro-organebau (antigenau).
D - clefyd y galon a rhydwelïau.

1: Gall gwrthgyrff y corff dynol ganfod ...

CH - yr haenau protein ar ficro-organebau (antigenau)

2: Ysmygu yw prif achos ...

D - clefyd y galon a rhydwelïau

3: Gall bacteria ddyblu mewn nifer ...

A - trwy rannu bob 20 munud

4: Yn y corff dynol gall cyffuriau heb fod ar bresgripsiwn weithredu fel ...

C - tawelyddion, rhithbeiriau neu symbylyddion

5: Mae diheintyddion yn gemegau ...

B - sy'n lladd germau, bydd yn achosi niwed i ni os byddwn yn eu llyncu

©BBC

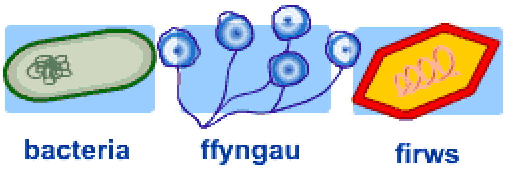

6: Gorffenna'r brawddegau yn y paragraff isod gan ddefnyddio'r geiriau o'r rhestr hon. Ysgrifenna'r gair cywir yn y bwlch.

Atgynhyrchu
Annwyd
Pasteureiddio
Bathogenau
Gwrthfiotigau

Gelwir germau a micro-organebau niweidiol sy'n effeithio ar bobl yn **bathogenau** . Yr afiechyd heintus a geir amlaf yw'r **annwyd** cyffredin sef firws sy'n effeithio ar bibellau'r trwyn. Ychydig iawn o nodweddion pethau byw y mae firysau yn eu dangos heblaw am y gallu i **atgynhyrchu** eu hunain, gorfodi celloedd heintus i gynhyrchu mwy o firysau ac felly lledaenu'r haint. Cemegau yw **gwrthfiotigau** sy'n cael eu rhoi fel moddion sy'n gweithio yn y gwaed a'r meinweoedd gan ddinistrio bacteria, ond nid ydyn nhw'n effeithio o gwbl ar firysau. Gellir lladd bacteria niweidiol mewn bwyd hylifol megis llaeth trwy broses wresogi gymedrol (63C am 20 munud). **Pasteureiddio** yw'r enw ar hyn, ar ôl y gwyddonydd a ddaeth o hyd i'r broses.

©BBC